

OKUL ÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN 60-72 AYLIK ÇOCUKLARIN OKULA HAZIR BULUNUŞLUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Ayşe Nur KUTLUCA CANBULAT*
Füsun YILDIZBAŞ**

ÖZET

Bu araştırmada, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin, 60-72 aylık çocukların ilkököl birinci sınıfa başlamalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Bolu il merkezinde, MEB'de görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri arasında basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile belirlenen 10 okul öncesi öğretmeni, 10 sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 20 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırma verileri nitel araştırmalarda en çok kullanılan görüşme tekniği ile 2011-2012 öğretim yılının bahar yarıyılı sonunda toplanmıştır. Veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda hem okul öncesi hem de sınıf öğretmenlerinin, çocukların tüm gelişim alanlarında okula hazır olması gerektiği, takvim yaşının yeterli olmadığı, çocuğun okula başlaması ile ilgili kararın veliye bırakılmasının sakıncalı olacağı, okulların fiziksel yapısının bu yaş çocuklarına uygun olmadığı yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: okula hazırbulunuşluk, 60-72 aylık çocuklar, ilkököl birinci sınıf

PRESCHOOL AND CLASSROOM TEACHERS' VIEWS ON 62-72 MONTHS CHILDREN'S SCHOOL READINESS

ABSTRACT

In this study the views of preschool and primary school teachers related to the first year of 60-72 months. The study group was totally 20 teachers including 10 pre-school teachers and 10 primary school teachers determined by simple random sampling method from preschool and primary school teachers working in National Ministry of Education in Bolu. The study is a descriptive study and the research data were collected at the end of spring term of the 2011-2012 academic year by interview technique that most commonly used in qualitative research. The data were analyzed by content analysis. As a result of research both pre-school and primary school teachers. In conclusion, both pre-school teachers and primary school teachers presented their views as, all children should get ready to school, calendar age was not enough for schooling, it was inconvenient to leave the decision to parents their 60 months children's' schooling and schools physical structure was not proper for those children.

Keywords: school readiness, 60-72 months children, primary first class

---

* Yrd.Doç.Dr. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, e-posta: aysenur.canbulat@gmail.com

** Yrd.Doç.Dr. Fatih Eğitim Fakültesi, e-posta: fusunyildizbas8@gmail.com

1.GİRİŞ

Okula başlama, çocuğun okul öğrenmeleri için hazır olmasını gerektirir. Hazır oluş ya da başka bir deyişle okul olgunluğu okul öğrenmeleri için ön bilgi beceri ve tutum yani, olgunlaşma ve ön yeterlik anlamına gelmektedir. Çocuğun okula başlaması, onun öğrenmeye karşı tutumunu belirlemede ve ileriki öğrenme yaşantısına temel oluşturmasında büyük öneme sahip olmasından dolayı öğrenim yaşamının en önemli olaylarından biridir. Okula başlama genel olarak, **zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açıdan bir olgunlaşmayı** gerektirir. Örneğin bir çocuk zihinsel olarak okula başlama yeterliliğine sahip olmasına rağmen duygusal olarak “eden kopabilme” olgunluğunu göstermeyebilir (Yörükoğlu, 1993). Bu olgunluğa ulaşmış olan çocuğun, ilköğrenim yaşamı başarılı olabileceği gibi, daha sonraki öğrenim yaşamları da başarılı olacaktır (Binbaşıoğlu, 1995; Çoban, 1996, akt. Özdemir Kılıç, 2004). Ancak çocuğun okula başlaması için genel kabul gören ve başlıca kriter takvim yaşıdır. Bu kriter okula başlama için mutlaka önemli bir kriterdir, ancak tek başına yeterli değildir. Çünkü her çocuk kalıtsal özellikler ve çevresi nedeniyle bir diğerinden farklıdır. Dolayısıyla bu çocukların okul olgunlukları da bir diğerinden farklıdır, her çocuk bu olgunluğa aynı takvim yaşında ulaşamaz.

Bir çocuğun okul olgunluğu için bireysel farklılıkları ve öğrenme hazırlığı gibi özellikler söz konusu iken takvim yaşının geriye çekilmiş olması çocuklar açısından çok önemli bir handikap olarak görülmektedir. Öğrenme bireysel bir süreçtir ve bu süreç de gelişimsel ve dolayısıyla da bireysel farklılıklardan etkilenmektedir. Bir çocuğun ilkokula başlayabilmesi için birtakım becerileri kazanmış olması beklenir. Çocuğun okula başlaması veya başlamaması gerektiği konusundaki kararı verirken takvim yaşına dayalı olma yanında, davranış yaşımı başka bir ifade ile fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve öz bakım alanlarının düzeyini bilmenin önemine vurgu yapan (Duran, 2013; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Öztürk ve Uysal, 2013; Ülkü, 2007; Yeşil-Dağlı, 2012;; gibi) birçok araştırma vardır. Örneğin çocuk ilkokulda okuma ve yazma becerilerini kazanacaktır. Bu becerilerin kazanılması ise işitsel ayırım, görsel ayırım, görsel ve motorsal beceri ve kavram geliştirme, dikkat, hatırlama gibi becerilerin sonucunda oluşur. Okul öncesi dönemde, zengin okuma-yazma araç-gereçleri ortamında yetişerek okuma-yazma deneyimi kazanan, okuma-yazma geleneği olan aile ortamından gelen, ailesi tarafından desteklenen, ailesinde öykü ve masal dinleyen, görsel ve dilsel algıyı geliştirici resim çizme ve tamamlama kitaplarıyla çalışan ve büyük resimli kitaplarla tahmini okuma etkinliklerinde bulunan çocuklar daha başarılı olmakta; bir konu hakkındaki uzun ve derinlemesine karşılıklı konuşmalar, çocukları gelecekteki etkileşimli okuryazarlık yaşantılarına hazırlamaktadır. (Bütün ve Ayhan, 2008; Çelenk, 2003; Görmez, 2007; Uyanık ve Kandır, 2010). Yine birinci sınıf çocuğunun okula hazır bulunuşluğunu belirlemek ve ihtiyaç duyduğu alanda öğrenciye destek hizmeti sağlamak amacıyla Kutluca Canbulat (2010)'ın yapmış olduğu çalışmada takvim yaşına bakılarak birinci sınıfa başlamış olan çocuklar arasında bilişsel, fiziksel, dilsel, sosyal ve duygusal beceriler açısından eksiklik ve/veya yetersizlik yaşayan çocuklar olduğu görülmüştür. Bu tür çocukların ortaya çıkan eksiklik ve/veya yetersizlikleri nedeniyle normal öğretim programını takip etmekte zorlandıkları, ancak bu eksiklik ve yetersizlikleri desteklendiği zaman başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan bakıldığında etkili bir eğitimden söz edebilmek için çocukların gelişim özelliklerini, ilgilerini, ihtiyaçlarını, yeteneklerini ve çevre şartlarını

bilmek ve karşılaştıkları problemler hakkında fikir sahibi olmak gerekmektedir. Eğer çocukların özellikleri yeterince tanınmıyorsa bireysel farklılıklar dikkate alınmayacak ve düzeylerine uygun bir eğitim yapılamayacaktır. Bu nedenle çocuğun takvim yaşı okula başlamak için tek kriter olmamalıdır. Burada dikkat edilmesi ve üzerinde durulması gereken, çocuğun ön yaşantıları ve bireysel farklılıklarıdır. Çocuğun ön yaşantılarından kaynaklanan görsel olgunluk, renk ve şekil algısı, görsel hafıza, göz-el koordinasyonu, işitsel ayırt etme, sosyal ve duygusal etkenler ve dikkat süresi gibi bireysel farklılıklarını etkileyen özelliklerin bilinmesinin çocuğun okula başlamasında takvim yaşından daha önemli olduğu söylenebilir. Çocuğun bu gelişim alanlarına ilişkin yeterli olgunluğa erişip erişemediğini bilmeden onu yalnızca takvim yaşına bakarak okula başlatmak öğretmenin başarısızlığına neden olabilmektedir. Çünkü bireysel farklılıklar nedeniyle, okul olgunluğuna ulaşma yaşı değişebilir. Gelişim basamakları her alanda tüm çocuklar için aynı olsa da, bazı çocukların bu basamakları tırmanışı, diğerlerinden daha yavaş ya da hızlı olabilir (Doğuş Okullar Grubu Rehberlik Servisi, 2006). Yeterince hazır olmadan okula gönderilen çocuklar çok kere, ilk yılda önemli bir sorunla karşılaşmayabilirler, ama daha sonraki yıllarda çocuk okula ve okumaya karşı birtakım olumsuz tavırlar geliştirebilir (Oktay, 1982). Çocuklar bu gelişim alanlarını başarıyla oluşturdukları takdirde ilköğretime hazır bir şekilde başlayabilmektedirler. Ancak çocuğun içinde bulunduğu ortama da uyum sağlaması gerekmektedir. Buna paralel olarak çocuğun içinde bulunduğu ortam da olgunluğu etkilemektedir (Ülkü, 2007). Washington Ulusal Eğitim Panelinde, okul olgunluğunu, çocukların okula girişe hazır olması, okulun çocuklar için hazır olması ve aile ve çevre desteği ile açıklamaktadır (Child Trends, 2001; Kagan, Moore ve Bredekamp, 1995; akt: Ülkü, 2007). Burada çocuğun bireysel gelişim özelliklerinin yanında okul ve çevrenin de kavrama dahil edilmiş olması aslında çocuğun okula başlamasının çok önemsenmesi ve dikkatle ele alınması gerçeğini gözler önüne sermektedir. Ancak takvim yaşının çocuğun okula başlamasında tek başına yeterli bir kriter olmaması gerektiği, 72 aylık çocuğun bile bazı beceriler açısından yetersiz olabileceği belirtilirken 2011-2012 öğretim yılı itibarıyla çocukların okula başlama yaşı 60 aya indirilmiş; 60-66 aya kadar çocukların okula başlaması velilerin isteğine bırakılırken 66-72 ay arası çocukların okula başlaması zorunlu hale gelmiştir (MEB, 2012). 21 Temmuz 2012 tarihli Resmi Gazete’de, Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’in 15. maddesinde şu ifade yer almaktadır.

“**MADDE 15** – İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.

Yaşça kayıt hakkını elde eden, ancak bedenen veya zihnen yeterince gelişmemiş olup okula uyum sağlayamayan 66 ay ve üzeri çocuklar da kasım ayı sonuna kadar sağlık kurumlarından verilen bedenen veya zihnen gelişmemiş tıbbi tanı raporu üzerine okul öncesi eğitime yönlendirilebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir.”

Yapılan yeni düzenleme ile birlikte 2012-2013 öğretim yılında 60 aylık çocuklar ilkokula başlamıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okula başlamada takvim yaşı baz alınarak düzenleme yapılması, çocuğun okula hazır bulunmuşluğunun yalnızca beden ve zihin gelişimi ile sınırlı tutulması bakımından hazır bulunmuşluk kavramının hem okulun hazırlığı hem de çocuğun okula hazırlığı açısından gerçek anlamda göz ardı edildiğini düşündürmüştür. İlkokula başlama yaşının 60 aya indirilmesi kamuoyunda tartışmalara

sebepler olmuştur. Çeşitli sivil toplum örgütleri, eğitimciler ve bazı üniversiteler zorunlu eğitime başlama için 60 ayı erken bulmuşlardır (AÇEV, 2012; Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012; Eğitim-İş, 2012; Eğitim-Sen, 2012; Güven, 2012; Hacettepe Üniversitesi, 2012; ODTÜ, 2012; Türk Eğitim-Sen, 2012; akt: Duran, 2013). Çocukların okula uyumunu engelleyen önemli bir faktör olarak okulların fiziksel şartları her ne kadar ilköğretim ilkokul ve ortaokul olarak ayrılıp, fiziki şartları daha uygun olan okullar ilkokula çevrilse de okulların genel yapısı değişmediği için büyük sıralar, büyük tuvaletler, beton bahçeler, korunaksız binalar nedeniyle hem çocuklar hem veliler hem de öğretmenler sıkıntılara neden olmuştur (Erdoğan ve Şimşek, 2014).

Bu uygulamada göz ardı edilen bir başka konu da 60-72 aylık çocuklara öğretmenlik yapacak olan sınıf öğretmenlerinin bu yaş çocuklarının eğitim ve öğretimi ile ilgili yeterli bilgi ve becerilere sahip olup olmaması konusu olmuştur. Hali hazırda bu yaş çocuklarının özellikleri ve eğitimi ile ilgili olarak yetişmiş olan okul öncesi öğretmenlerinin yerine, bu konuda yeterince eğitim almamış sınıf öğretmenlerinin süreci yürütmesinin olası başarısızlıklar yaşayabilecek çocuklar ve gelecek açısından sakıncalı olacağı söylenebilir. Çocukların ilköğretime hazır oluşları ve öğretmenlerin aldıkları hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerin yeterliliği dikkate alındığında, bu durumun ne kadar sağlıklı olduğu konusu tartışmaya açıktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin, 60-72 aylık çocukların ilkokul birinci sınıfa başlamalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada 60-72 aylık çocukların ilköğretim birinci sınıfa başlamaları uygulamasının, çocuğun gelişim özellikleri açısından uygunluğu ve öğretmenlerin bu yaş grubu öğrencilerin eğitimi için gerekli bilgi ve becerilere sahip olup olmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma geçmişte ya da günümüzde var olan bir durumu, olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan betimsel tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2004). Tarama modelindeki araştırmalar ilk ve temel araştırma eylemi niteliğini taşırlar. Eğitim sorunlarının birçoğu tanımlanabilir nitelikte olması nedeni ile tarama modelindeki araştırmalar bilginin anlaşılması ve artırılmasında kuramcılara ve uygulayıcılara önemli katkılar sağlamaktadır (Balcı, 2004). 60-72 aylık çocukların okula başlamalarının uygunluğuna ilişkin bir karar alındığında yalnızca öğrenci özellikleri değil eğitimi veren öğretmenlerin konuya ilişkin yeterliklerinin de bilinmesi gerekir. Bu nedenle araştırmada okula hazırbulunuşluk ile ilgili bilinenler hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacıyla, nitel araştırma yöntemlerinden en çok kullanılan görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Nitel araştırma ise gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir araştırma sürecidir. Nitel yöntemlerden en sık kullanılan görüşmedir. Görüşme, insanların perspektiflerini, deneyimlerini, duygularını ve algılarını ortaya koymada kullanılan,

oldukça güçlü bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Öğretmenlerin bu yaş çocuklarının eğitimine ilişkin yeterlikleri bu çalışma ile ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Bolu il merkezinde, 2011-2012 eğitim öğretim yılında MEB’de görev yapan okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenen 10’u okul öncesi öğretmeni, 10’u sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 20 öğretmen oluşturmuştur.

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin yaş, öğrenim durumu ve hizmet yılına ilişkin betimsel veriler aşağıda Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Öğretmenlerin Yaş, Öğrenim Durumu ve Hizmet Yılına Göre Dağılımlar

Öğretmenler	Okul Öncesi		Sınıf	
	f	%	f	%
Yaş Grupları				
21-30	-	-	2	20
31-40	3	30	6	60
41-50	7	70	2	20
TOPLAM	10	100	10	100
Öğrenim durumları				
Ön lisans	2	20	1	10
Lisans	8	80	9	90
TOPLAM	10	100	10	100
Hizmet yılları				
1-10	2	20	6	60
11-20	1	10	2	20
21 ve üstü	7	70	2	20
TOPLAM	10	100	10	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin % 30’u 31-40 yaş aralığında, % 70’i 41-50 yaş aralığında bulunmaktadır. Genel dağılıma baktığımızda, yaş bakımından okul öncesi öğretmenlerinin çoğunun orta ve üst yaş grubunda olduğu söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin % 20’si 21-30 yaş aralığında, % 60’ı 31-40 yaş aralığında, % 20’si de 41 yaş ve üstü yaş aralığındadır. Sınıf öğretmenlerinin % 10’u ön lisans programlarından mezunken, %90 gibi büyük çoğunluk lisans programlarından mezundur. Okul öncesi öğretmenlerinin %20’si ön lisans, % 80’i lisans programından mezundur. Yine tabloda araştırmaya katılan okulöncesi öğretmenlerinin hizmet yıllarına baktığımızda % 20’si 1-10 yıl, % 10’u 11-20 yıl, % 70’i 21 yıl ve üstü görev yapmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ise %60’ının 1-10 yıl, %20’sinin 11-20 yıl, %20’sinin de 21 yıl ve üstü görev yaptıkları görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre yıl bakımından daha kıdemli olduğunu söylenebilir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri 2011-2012 öğretim yılının bahar yarıyılı sonunda toplanmıştır. Araştırmada, araştırmacılar tarafından hazırlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme formu

kullanılarak öğretmenlerin 60-72 aylık çocukların okula başlamalarına ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Görüşme formunun iç geçerliğini sağlamak için görüşme formu biri okul öncesi, biri sınıf öğretmenliği ve biri ölçme ve değerlendirme uzmanı ve biri de Türkçe eğitimi uzmanı olmak üzere dört uzmana verilmiş ve incelenmesi sağlanarak forma son şekli verilmiştir. Uzmanların, soruların araştırılmak istenen konuya uygunluğuna ilişkin görüşleri alınmış; özellikle anlaşılabilirliğine ilişkin Türkçe uzmanının görüşleri doğrultusunda sorular daha açık ifade edilmeye çalışılmış ve görüşme formuna son şekli verilmiştir. Son şekli verilen görüşme formu, soruların anlaşılabilirliği kontrol edilmek üzere üç sınıf öğretmenine, üç okul öncesi öğretmenine uygulanmıştır. Öğretmenlerin vermiş oldukları cevapların araştırılmak istenen konuyu kapsamlı bir şekilde ortaya koyup koymadığının, soruların ise cevapları yansıtıp yansıtmadığının belirlenmesi amacıyla öğretmenlerin cevapları iki ayrı uzman tarafından incelenmiştir. Böylece görüşme formunun “araştırmacının ölçmek istediği veriyi, kullandığı araç ya da yöntemle gerçekten ölçüp ölçemeyeceğine ilişkin karar verme süreci ” (Yıldırım ve Şimşek, 2005) şeklinde ifade edilebilen iç geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Görüşme formunun istenilen verileri sağlayabileceği kanısı oluştuktan sonra veri toplama sürecine geçilmiştir. Araştırmada, öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik 5 ve 60-72 aylık çocukların ilköğretim birinci sınıfa başlamaları ve hazırbulunuşluğu belirleyen kriterleri ile karşılaşılan güçlüklerle ilişkin 6 soru olmak üzere toplam 11 sorudan oluşan görüşme formu uygulanmıştır. Verilerin toplanmasında, araştırmacılar tarafından öğretmenlerle yüz yüze görüşülerek elde edilen bilgiler yazılı olarak kaydedilmiştir. Görüşmeler esnasında öğretmen görüşleri öğretmenlerin isimleri yerine kod isimlerle kaydedilmiştir. İlgili veriler sunulurken de sınıf öğretmenlerinin görüşleri SÖ1, SÖ2...SÖ10; okul öncesi öğretmenleri ise OÖ1, OÖ2...OÖ10 şeklinde ifade edilmiştir.

2.4.Verilerin Analizi

Veri analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinin ilk ve önemli aşamaları olan açık ve seçici kodlama süreci takip edilmiştir. Buna göre, yazılı hale getirilen görüşme metni birkaç kez okunarak olası kodlarla ilgili notlar alınmıştır. Kodlama yaparken ilgili literatür, araştırma ve görüşme soruları göz önünde bulundurulmuştur. Görüşme verilerini rapor haline getirirken öncelikle var olan durumu betimlemek esas alınmıştır (Atıcı, 2004). Her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı oluşturulan kodlar ve görüşme dökümleri araştırmacılar tarafından ayrı ayrı okunarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Analiz yaparken gruplar arası farklar ve benzerlikler olup olmadığı üzerinde durulmuştur. Çalışmada ayrıca görüşme yapılan öğretmenlerin bakış açılarını yansıtmak ve betimlenen durumu okuyucunun zihninde daha canlı bir şekilde resmetmesini sağlamak için doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırma güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994)'ün önerdiği güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır ($R(\text{Güvenirlik}) = \frac{Na(\text{Görüş Birliği})}{Na(\text{Görüş Birliği}) + Nd(\text{Görüş Ayrılığı})}$). Her soru için yapılan hesaplamalara göre ortalama güvenilirlik % 94 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman (1994)'a göre güvenilirlik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir. Elde edilen veriler ışığında araştırma güvenilir bir araştırma kabul edilmiştir.

3.BULGULAR ve YORUM

Örneklemede yer alan 10 okul öncesi öğretmeni ve 10 sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 20 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

3.1. Çocuğun okula başlayabilmesi için gerekli kriterlere ilişkin bulgular

Okulöncesi ve sınıf öğretmenlerine hazırbulunuşluk kavramını nasıl tanımladıkları, çocuğun okula başlayabilmesi için gerekli kriterlerin neler olduğunu belirleyebilmek için “Çocuğun okula başlayabilmesi için gerekli hazırbulunuşluk özellikleri nelerdir? Hazırbulunuşlukta hangi kriterler aranmalıdır?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Çocukların Okula Hazır Bulunuşluğu Hakkındaki Görüşleri

Öğretmen görüşleri	OÖ Frekans	SÖ Frekans
Özgüveni ve Öz bakımı gelişmiş olmalı	2	1
Fiziksel olgunluk	2	8
Sosyal-duygusal olgunluk	2	-
Zihinsel olgunluk	2	2
Tüm gelişim alanlarında olgunluk	7	2

Tablo 2 incelendiğinde, okulöncesi öğretmenlerinin çoğunluğu tüm gelişim alanlarında olgunluğa ulaşmış olmalı derken iki öğretmen hem sosyal-duygusal ve hem de zihinsel olgunluğa ulaşmış olmasını yeterli bulmuştur. Örneğin OÖ3 “Çocuğun fiziksel yapısı, kas gelişimi, algılaması, anlama ve kavrama kapasitesi, kendini ifade edebilmesi” ve OÖ5 “Çocuğun fiziksel, sosyal, zihinsel, duygusal gelişim alanlarının kendi kendine yetebilecek olgunluğa erişmiş olması okul yaşantısı için gereklidir”. Bir öğretmenin ise öz güven ve öz bakım becerilerinin gelişmiş olmasını hazırbulunuşluk açısından yeterli bulduğu anlaşılmaktadır. Okulöncesi öğretmenlerinin çoğunluğu tüm gelişim alanlarında olgunluğa ulaşmış olmalı derken sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ise çocukların fiziksel gelişimlerinin tamamlanmış olması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri, sosyal olgunluğu da çocuğun okula başlayabilmesi için önemli gördükleri, diğer gelişim alanlarındaki olgunlaşmayı daha önemsiz gördükleri söylenebilir. Magnuson, Ruhm ve Waldfogel (2005) yaptığı bir araştırmada, okul hazırlığı ve performansının okulöncesi dönemi nasıl geliştirdiği araştırılmıştır. Bu çalışmaya göre okulöncesi programlarının hızla değişerek çağımıza ayak uydurduğu, böylece çocukların akademik becerileri başarılı bir biçimde kazandıkları ancak programların çocukların davranış sorunlarında etkili olmadığı ve bu sorunların okulöncesiinden ilköğretime geçişte de devam ettiği tespit edilmiştir (Magnuson, Ruhm ve Waldfogel, 2005). Öztürk ve Uysal (2013) da yapmış oldukları çalışmada 60-66 aylık çocukların bilişsel gelişim olarak daha geride olması, gelişimsel özelliklerinden dolayı derse karşı olan ilgilerinin az olması, okul öncesi eğitim almamış olması, görsel algı konusuna dahil olan seslerin yazılışını kavrayama ve seslerin görsel ifadelerini tanımakta güçlük

çekmeleri, ince motor becerilerinin gelişmemiş olması, okul öncesi eğitim alamamış olmaları, el-göz koordinasyon zayıflığı gibi nedenlerle öğrenme sıkıntıları yaşadıklarını ortaya koymuşlardır.

Çocukların okul öncesinden ilköğretime geçişinde uyum sağlamalarında tüm gelişim alanlarında olgunluk düzeyine ulaşmalarının önemli olduğu söylenebilir. Örneğin görüşme yapılan sınıf öğretmenlerinden SÖ4'ün bu soruya ilişkin vermiş olduğu “*Kas gelişimini (parmaklarının) tamamlanmış olması gerekir. Kalem tutma, boya çalışması vb. etkinlikleri daha önce yapan çocuklar, buldukları ortama daha kolay uyum sağlayabiliyorlar*” şeklindeki cevabı, çocuğun fiziksel gelişimini okula başlama açısından daha önemli gördüğünü göstermektedir. Bir başka örnekte, SÖ5'in “*Tuvalet eğitimi ve el-kol kaslarının gelişmiş olması gerekir*” şeklindeki görüşü yine çocuğun fiziksel olgunluk bakımından gelişiminin daha çok önemsendiğinin bir göstergesidir.

3.2. 60-72 aylık çocukların gelişim özellikleri ve okula başlama için uygun yaşa ilişkin bulgular

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 60-72 aylık çocukların gelişimsel özellikleri ve okula başlamaları için uygun yaş olup olmadığına ilişkin görüşlerini almak için “**60-72 aylık çocukların gelişim özellikleri nelerdir? Bu yaş ilköğretime başlamak için uygun mudur? Neden?**” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin 60-72 Aylık Çocukların Gelişim Özellikleri ve İlköğretime Başlamak İçin Uygunluğu Hakkındaki Görüşleri

Öğretmen görüşleri	OÖ Frekans	SÖ Frekans
İlköğretim okullarının fiziki şartları açısından uygun değildir	2	3
Gelişimsel olarak hazır bulunuşlukları yeterli olmadığından kesinlikle uygun değildir	7	7
66-72 aylık çocukların gelişimsel olarak ilköğretime hazır bulunuşluklarının yeterli buluyorum.	1	-

Tablo 3 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğu gelişimsel olarak hazırbulunuşlukları yeterli olmadığından kesinlikle uygun olmadığını belirtirken, okul öncesi öğretmenlerinden ikisi, ilköğretim okullarının fiziki şartları açısından uygun olmadığını bildirmiştir. Örnek vermek gerekirse, OÖ4 “*60-72 aylık çocukların ilköğretime başlaması uygun değildir, çünkü bu yaş çocukları kendini ifade etme, öz bakım becerileri açısından yetersizdirler ve küçük kas gelişimi henüz yeterli olgunluğa ulaşmadığından çok zorlanacaklarını düşünüyorum.*” Bir öğretmen ise 66-72 aylık çocukların gelişimsel olarak ilköğretime hazırbulunuşluk yeterliliklerinin her geçen yıl arttığını, ancak okulların fiziki koşulları açısından yetersizliklerin devam ettiğini ifade etmiştir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun ise çocukların gelişimsel olarak hazırbulunuşlukları yeterli olmadığından kesinlikle uygun olmadığını belirttiği, 3'ünün de ilköğretim okullarının fiziki şartları açısından uygun olmadığı yönünde görüş belirttiği görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinden SÖ7, fiziksel koşulların uygun olmadığını ve çocuğun bu durumda okula alışmakta zorluk çekeceğini şu cümlelerle ifade etmiştir; “*Çocuk okul öncesine devam etmiş de olsa kas gelişimi, sosyal gelişimi sağlanmış da olsa ilköğretim okulunda okul öncesinde olduğu gibi birebir*

ilgilenilmeyecektir. Okul öncesi kurumda hem çocuğun kullanabileceği alanlar onlara göre düzenlenmiş hem de yardımcı olacak insanlar mevcuttur. Bu yaştaki çocukları böyle bir kaosa sürüklemek geleceğimiz açısından haksızlık olacaktır”. Meisels (1998), 1993’te Amerika Birleşik Devletleri’nde sınıf öğretmenleriyle yapılan bir çalışmada öğretmenlerin, çocukların okul olgunluklarında en çok nelere dikkat ettiklerine bakmış ve ilk üç sıra fiziksel gelişim ve sağlık, iletişim becerileri ve sosyal gelişim, sınıf içi çocukların yeni durumlara adapte olup olmamaları olarak sıralanmıştır. Dikkat çeken nokta ise akademik becerilere ilk üç sırada önem vermemişlerdir. Hem okul öncesi öğretmenleri hem de sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun 60-72 aylık çocukların ilköğretime başlamak için gelişimsel olarak hazır bulunmuşluklarının kesinlikle uygun olmadığı görüşünde olmaları açısından bu sıranın benzediğini söylememiz mümkündür. Ayrıca kültürel özellikler değişse bile çocukların gelişim özelliklerinin her kültürde benzer olduğu bilinmektedir.

3.3. Öğretmenlerin 60-72 aylık çocukların eğitim-öğretimi için yeterliklerine ilişkin bulgular

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 60-72 aylık çocukların eğitimi için gerekli bilgi, beceri ve yeterliğe sahip olup olmadıklarını belirleyebilmek için “60-72 aylık çocukların eğitim-öğretimi için yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin, 60-72 Aylık Çocukların Eğitim-Öğretimi İçin Yeterli Bilgi ve Beceriye Sahip Olup Olmadıklarına İlişkin Görüşleri

Öğretmen görüşleri	OÖ Frekans	SÖ Frekans
Aldığım eğitim ve mesleki tecrübelerim doğrultusunda 60-72 aylık çocukların eğitim-öğretimi için yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğumu düşünüyorum.	10	-

Tablo 4 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin tamamının 60-72 aylık çocukların eğitim-öğretimi için yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu düşündüğü görülmektedir. Örneğin, OÖ5 “Aldığım mesleki eğitim ve uygulama yaşantılarımın mesleki gelişimime birçok katkı sağladığını, bu nedenle mesleğimde yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğumu düşünüyorum” ve OÖ7 “Fazlası ile evet, işimi seviyorum, çocukların gelişimini takip etmekten zevk alıyorum ve iletişim konusunda becerikli olduğumu düşünüyorum” şeklinde ifade etmiştir. Sınıf öğretmenleri ise aldıkları eğitimin tamamının aldıkları eğitimi yetersiz gördükleri anlaşılmaktadır. Örneğin SÖ8: “Lisans eğitimimi düşündüğümde 60-72 aylık çocukların kazanması gereken beceriler, bu becerilere yönelik eğitime ilişkin herhangi bir ders ve içerik hatırlayamıyorum. Oyun çocuğuna oynula bu beceri ve kavramlar ne zaman, hangi etkinliklerle verilir öğrenmem gerekiyor. Mesleki tecrübelerim umarım bir ışık tutar” şeklinde bir ifade kullanmıştır. SÖ6 ise “Bu çocukların sınıf içinde yönetimi ve denetimi için ayrıca eğitilmemiz gerekir” şeklinde cevap vermiştir.

60-72 aylık çocukların eğitim-öğretimi, ileriki yaşlardaki öğrenmeleri için çok önemlidir. Bu nedenle şansa bırakılmayacak bir konudur. Bu yaş çocuklarının eğitimini üstlenecek olan öğretmenlerin çok iyi yetişmiş olması gerekir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun bu konuda yetersiz olduğu görülmektedir. Benzer şekilde Dereli (2012) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin okul öncesi dönemde kazanılması gereken kavramları nasıl öğreteceklerini bilmediklerini belirtmektedir (Akt: Kesicioğlu, 2013).

3.4. 60-66 aylık çocukların ilköğretime başlamasının veli kararına bırakılmasına ilişkin bulgular

60-66 aylık çocukların ilköğretime başlamasının veli kararına bırakılmasının çocuk ve öğretmen açısından uygunluğuna ilişkin görüşlerini almak için okul öncesi ve sınıf öğretmenlerine “*60-66 aylık çocukların ilköğretime başlamasının veli kararına bırakılması sizce uygun mudur? Neden?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

Okul öncesi ve Sınıf öğretmenlerinin, 60-66 aylık çocukların ilköğretime başlaması ile ilgili veli kararına bırakılması hakkındaki görüşleri

Öğretmen görüşleri	OÖ Frekans	SÖ Frekans
Veliye bırakılması uygun değildir.	6	10
Uygun olabilir, veli çocuğunu daha iyi tanıyor olabilir.	2	2
Veli, öğretmen ve uzman görüşü alınması uygun olacaktır.	-	-
60-66 aylık çocukların ilköğretime başlamasını hazırbulunmuşluk açısından doğru bulmuyorum	2	8

Tablo 5 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin büyük bir kısmının 60-66 aylık çocukların ilköğretime başlamasının veli kararına bırakılmasının uygun olmayacağını, bu yaş grubu çocuklarının hazırbulunmuşluklarının yeterli olmadığını düşündükleri anlaşılmaktadır. Örneğin OÖ1 “*Veli kararı tabii ki önemlidir. Ancak bu yaş çocukları öncesinde okul öncesi eğitim almış olsalar bile fiziksel, duygusal ve sosyal olarak ilkokula hazır olduklarını düşünmüyorum*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ise tamamının kararın velilere bırakılmasını uygun bulmadıkları görülmektedir. Bunlardan ikisi; veli, öğretmen ve uzman görüşü alınması gerektiğini belirtirken 8’i de hazırbulunmuşluk açısından uygun olmayacağını düşündükleri için olumsuz görüş belirtmişlerdir.

3.5. Hazırbulunmuşlukla ilgili sorunlara ilişkin bulgular

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin birinci sınıfa başlayan çocukların okula hazırbulunmuşlukları ile ilgili olarak karşılaştıkları sorunları ortaya koymak amacıyla “*İlköğretime başlayan çocuklarda hazırbulunmuşluk açısından karşılaşılan sorunlar nelerdir*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri Tablo 6’da verilmiştir

Tablo 6.

Okul öncesi ve Sınıf öğretmenlerinin ilköğretime başlayan 60-72 aylık çocuklarda hazırbulunuşluk açısından karşılaşılan sorunlar hakkındaki görüşleri

Öğretmen görüşleri	OÖ Frekans	SÖ Frekans
Gelişim düzeyinin okula hazırbulunuşluk açısından yetersizliğine bağlı sorunlar	5	8
Veliden kaynaklanan ve çözülemeyen sorunlar	-	2
Veli ile iletişime girerek sorunları çözüyoruz	1	3
Yanıt yok	4	-

Tablo 6 incelendiğinde okulöncesi öğretmenlerin büyük bir kısmı 60-72 aylık çocukların gelişim düzeyinin okula hazırbulunuşluk açısından yetersizliğine bağlı sorunlar yaşandığını belirtirken, örneğin OÖ8 bu soruyu, “*Ulaşılmak istenen amaç ve kazanımlar yaş aşağı çekildikçe ulaşılamaz hedefler ve amaçlar halini alır, çocukların hazırbulunuşlukları, yaşları hatta doğum ayları ile orantılıdır, böyle bir durumda tüm gelişim alanlarında sayılamayacak kadar çok sorun ortaya çıkabilir*” şeklinde yanıtlamıştır. Bir öğretmen ise veli ile yaşanabilen sorunların çözülebildiğini belirtirken, öğretmenlerin bir kısmının da soruyu yanıtızsız bıraktığı görülmektedir.

Sınıf öğretmenleri yaşanan sorunların çoğunluğunun çocukların gelişiminden kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Velilerin ilgisizliğinden kaynaklanan sorunlar olduğunu belirten öğretmenlerin gelişimsel olarak sorun yaşayan 60-72 aylık çocukların velileri ile sorunları çözmeye çalıştıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bu soruya ilişkin olarak SÖ2 “*Hem çocuğu okula hazır değil hem de veli bence. Veli çocuğun okula nasıl hazır hale gelmesi gerektiği ile ilgili olarak bilinçlendirilmeli. Sanki çocuktan kurtulmak ve hayatlarını çocuk okuldayken yaşamak istiyorlar gibi. Çocuklarının psikolojileri falan umurlarında değil.*” şeklindeki ifadesiyle çocuğun okula gelirken hazırbulunuşluk açısından yalnızca fiziksel olarak değil sosyal ve duygusal olarak da hazırlığına dikkat çektiği görülmektedir.

3.6. İlkokulların fiziki yapısının 60-72 aylık çocuklara uygunluğuna ilişkin bulgular

İlkokulların fiziki yapısının 60-72 aylık çocukların gelişim özellikleri ve hazırbulunuşluklarına uygunluğuna ilişkin görüşlerini almak için okul öncesi ve sınıf öğretmenlerine “*Fiziksel ortam açısından ilköğretime başlayan çocuklarda hazırbulunuşluk açısından karşılaşılan sorunlar nelerdir*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.

Okul öncesi ve Sınıf öğretmenlerinin fiziksel ortam açısından karşılaşılan sorunlar hakkındaki görüşleri

Öğretmen görüşleri	OÖ Frekans	SÖ Frekans
İlköğretim okullarının fiziksel yapısı bu yaş grubu için uygun değildir.	10	10

Tablo 7 incelendiğinde, hem okul öncesi öğretmenlerinin hem de sınıf öğretmenlerinin tamamının fiziksel ortam açısından ilköğretime başlayan bu yaş grubundaki çocukların hazırbulunuşluk düzeyindeki yetersizliğe bağlı sorunlarla karşılaşılacağını düşündüğü görülmektedir. Örneğin OÖ10 görüşünü “*Fiziksel ortam açısından öncelikle geniş bir bahçe ve güzel bir sınıf düzeni olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü 60-72 aylık çocuklar oyun ve renkli ortamlara daha yatkındırlar.*” şeklinde ifade etmiştir. OÖ7 ise “*Okul öncesi kurumlarımızda fiziksel donanım açısından her şey çocuklarımızın yaşına, boyuna, kilosuna, ilgisine göre şekillendirilmiştir. Lavabolarımızın boyları bile çocuklarımıza uygundur. Ayrıca yardımcı elemanlarımız kontrolündedir. Özellikle 60 aylık çocukların kalabalık ve kontrolsüz bir şekilde böyle bir karmaşaya bırakılmasının sakıncalı olduğunu düşünüyorum*” şeklinde bir ifade kullanmıştır.

Benzer şekilde SÖ8 de “*Okula erken başlayan çocukların alt ıslatmaları çok görülüyor. Bunun en büyük sebebi ise hem okulların fiziksel yapısının uygun olmaması nedeniyle çocuklar tuvaletlere gidemiyorlar, hem de duygusal olarak kalabalık ortam onların çekinmesine ve korkmasına sebep oluyor. Kendi başlarına kalmaları için erken olduğunu düşünüyorum*” şeklinde görüş bildirmiştir. Okulda ve sınıfta etkili bir eğitim-öğretim sürecinin gerçekleşebilmesi ve istendik öğrenci davranışlarının oluşturulabilmesi için her şeyden önce iyi bir fiziksel ortamın hazırlanması gerekir (Çelik ve Kök, 2007). Erken çocukluk eğitim kurumlarını; çocukların kişiliğinin şekillendiği bu dönemi fiziksel, sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimleri açısından en sağlıklı şekilde geçirmesini, onları hayata hazırlamayı ve aileyi erken çocukluk eğitimi konusunda bilgilendirmeyi amaçlayan nitelikli kurumlar hâline getirmek gerekir. Buna da ancak nitelikli kurumlar ve personelle ulaşılabilir. Erken çocukluk eğitimi vermek amacıyla yapılan bir binanın hizmetini verimli bir şekilde yapabilmesi için eğitim ortamı ve donanımının çocukların gelişimlerine ve sağlığına uygun olarak planlanması gereklidir. Eğitim kurumunda verilecek nitelikli eğitim, kurumun fiziksel şartlarıyla doğru orantılı olmalıdır (MEB, 2012). Magnuson, Ruhm ve Waldfogel (2005) yaptığı bir araştırmada, okul hazırlığı ve performansının okul öncesi dönemi nasıl geliştirdiği araştırılmıştır. Bu çalışmaya göre okul öncesi programlarının hızla değişerek çağımıza ayak uydurduğu, böylece çocukların akademik becerileri başarılı bir biçimde kazandıkları, ancak programların çocukların davranış sorunlarında etkili olmadığı ve bu sorunların okul öncesinden ilköğretime geçişte de devam ettiği tespit edilmiştir (Magnuson, Ruhm ve Waldfogel, 2005). Bu bulguya göre sosyal ve duygusal olgunluk alanlarının geliştirilmesinin bir kez daha önemi ortaya konulmuştur. Çocukların sosyal becerilerinin geliştirilmesinde hem öğretmenlerin okul içindeki sosyal becerileri, hem ailelerinde okul dışındaki sosyal becerileri kazandırmaları okula hazırbulunuşluk açısından büyük katkı sağlayacağı söylenebilir.

4. SONUÇ

1. Çocuğun okula hazırbulunuşluğuna ilişkin görüşüne başvuru okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğu çocuğun tüm gelişim alanlarında olgunluğa ulaşmış olması gerektiğine vurgu yaparken sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu ise çocukların fiziksel gelişimlerinin tamamlanmış olması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.
2. Okul öncesi öğretmenleri, kendilerinin 60-72 aylık çocukların eğitim-öğretimi için yeterli bilgi ve beceriye sahip olduklarını düşünürken sınıf öğretmenleri aldıkları mesleki eğitimi yetersiz gördüklerini belirtmişlerdir.
3. Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmı 60-66 aylık çocukların ilköğretime başlamasının ve bu kararın veliye bırakılmasının uygun olmayacağını bildirmişlerdir.
4. İlköğretime başlayan 60-72 aylık çocuklarda hazırbulunuşluk açısından karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmı bu yaş grubu çocuklarının gelişim düzeyinin okula hazırbulunuşluk açısından yetersizliğine bağlı sorunlar yaşandığını ifade etmişlerdir. Hem okul öncesi öğretmenleri hem de sınıf öğretmenleri ilköğretim okullarının fiziki şartları açısından 60-72 aylık çocuklar için uygun olmadığını ifade etmişlerdir.
5. Hem okul öncesi öğretmenlerinin hem de sınıf öğretmenlerinin tamamı, fiziksel ortam açısından, ilköğretime başlayan 60-72 aylık çocukların hazırbulunuşluk düzeyindeki yetersizliğe bağlı sorunlarla karşılaşılacağını belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu 60-72 aylık öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri göz önünde bulundurulduğunda, okul öncesi eğitim programlarının ve ortamlarının 60-72 aylık çocuklar için daha uygun olduğunu bildirmişlerdir. Bu açıdan okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin, bu yaş grubundaki çocukların yeterli ön hazırlık çalışmaları yapılmadan ilköğretim eğitimine dâhil edilmesinin hem öğretmen hem de öğrenci açısından olumsuz sonuçlar doğuracağı; bu durumun, onların ileriki öğrenmelerine de yansıtacağı görüşünü paylaştıkları, ancak ilköğretime hazırlık kavramları hakkında görüş ayrılıkları taşıdıkları söylenebilir.

5. ÖNERİLER

1. Çocukların okula başlamasında yaş tek faktör olarak ele alınmamalı, öğrencinin ilkokula ve okul öğrenmelerine hazır olup olmadığı, yurt dışında olduğu gibi, yapılacak okula alma testleri ile belirlenmeli, bireysel farklılıklar göz ardı edilmemelidir. Eğer çocuk tüm gelişim alanları açısından hazır ise okula başlamalıdır.
2. Eğitim fakültelerinde sınıf öğretmenliği lisans programında okul olgunluğu, hazırbulunuşluk kavramları ile 60 aylık çocukların gelişim özellikleri ve uygun öğretim yöntemlerini içeren derslere yer verilmelidir.

3. 60-72 aylık çocukların eğitimini üstlenecek olan sınıf öğretmenlerine ve ilköğretime geçiş ile ilgili, hedef yaş grubunun gelişim özellikleri, ihtiyaçları başka bir ifade ile okul olgunluğu konusunda eğitim verilmelidir.

4. İlkokulların fiziksel şartları 60 aylık çocuklara uygun hâle getirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Atıcı, M. (2004). İlköğretim öğrencilerinin davranış problemleriyle baş etme konusunda öğretmen-psikolojik danışman işbirliğine ilişkin görüşlerin karşılaştırılması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(23), 55-64.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler*. (4. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Binbaşoğlu, C. (1995). *Okullarda öğretim sorunları*. Ankara: Eğit-Der Yayınları.
- Bütün Ayhan, A. (2008). Altı yaş grubundaki çocukların kavram gelişimlerinin cinsiyete, anne-baba öğrenim düzeyine ve anaokuluna devam etme süresine göre incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 2008, 33, (350): 33-38
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim online*, 2 (2), 28-34 15.07.2012 tarihinde web:<http://www.ilkogretim-online.org.tr> adresinden alınmıştır.
- Çelik, M. & Kök, M. (2007). Okulöncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamı ve donanımının önemi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 158-170
- Doğuş Okullar Grubu Rehberlik Servisi, (2006). İlk Olgunluk Deneyimi: Okul Olgunluğu. *Çocuk Çocuk Dergisi*, 6 (61), 10-11.
- Duran, E. (2013). Okula 60. ayında başlayan öğrencilerin yazı becerilerinin incelenmesi. *Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (2), 1075-1085
- Erdoğan, N. I. & Şimşek, Z. C. (2014). Birinci sınıfa başlayan çocukların velilerinin ve öğretmenlerinin okula uyumlarının incelenmesi. www.ijttase.net. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 3(2), ISSN: 2146 - 9466
- Gündüz, F. & Çalıskan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *Turkish Studies - International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 379-398.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kesicioğlu, O. S. (2013). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının okul öncesi eğitime ilişkin algılarının incelenmesi. *Elektronik sosyal bilimler dergisi. (Electronic Journal of Social Sciences)*, 12(43), 183-199.
- Kutluca Canbulat, A. (2010). *Okula destek eğitiminin etkililiği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, Bolu
- Magnuson, K. A., Ruhm, C. & Waldfogel, J. (2005). Does prekindergarten improve school preparation and performance?. *Economics Of Education Review*, 26, 33-51.
- Meisels, S. J. (1998). *Assesing Readiness*, CIERA Reports, November1, 3-002. 20.06.2012 tarihinde Web:www.ciera.org sitesinden alınmıştır.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis : an expanded sourcebook (2nd Edition)*. Calif. : SAGE Publications.

- Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (2012). 15.08.2012 tarihinde web:www.resmigazete.gov.tr adresinden alınmıştır.
- Oktay, A. (1982). Okulöncesi dönemde öğrenme ve okumaya hazırlıklı olmak. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 39,11-18.
- Özdemir Kılıç, G. (2004). *Ailesiyle birlikte yaşayan ve çocuk yuvasında kalan çocukların görsel algılama davranışı ile okul olgunluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. AÜ Fen Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Öztürk, E. ve Uysal, K. (2013). İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin okuma-yazma süreçlerinin takvim yaşı yönünden karşılaştırılması. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 1041-1054.
- Uyanık, Ö. ve Kandır, A. (2010). Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler. *Kuramsal Eğitimbilim*. 3 (2), 118-134.
- Ülkü, Ü. B. (2007). *Anasınıfı ve ilköğretim 1. sınıfa devam eden çocukların velileriyle öğretmenlerinin, çocukların okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Okulöncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı. Adana.
- Yeşil Dağlı, Ü. (2013). Çocukları okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden velilerin ilkokula hazırlanışları ile ilgili görüşleri. *Ekev Akademi Dergisi*, 16(52).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yörükoğlu, A. (1993). *Çocuk ruh sağlığı*. İstanbul: Özgür Yayın Dağıtım.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Starting school requires a child to be ready for school learning. Starting school is one of the most important events in a child's life because it creates a foundation for future learning experiences and determines the child's attitude towards learning. School readiness means holistic development of physical, cognitive, language, social and emotional development. Therefore school readiness refers to mental, physical, linguistic, emotional and social maturity. For example, while a child is mentally ready to start school, he or she might not be emotionally mature enough to leave his or her home (Yörükoğlu, 1993). Once a child has attained this level of maturity, he or she will be successful not only in his or her elementary education but for the rest of his or her educational life as well (Binbaşıoğlu, 1995; Çoban, 1996; cited in Özdemir Kılıç, 2004). Children who are sent to school before they are ready may not face any important problems in their first year; but the child may develop a negative attitude towards school and learning in the future (Oktay, 1982). However the generally accepted criteria for children starting school is their calendar age. While undoubtedly important, this criterion is not enough by itself because every child is unique because of his or her genetic and environmental characteristics, and thus every child does not reach the necessary maturity at the same calendar age. It is not possible to explain the concept of school readiness only with calendar ages because of this fact. In Turkey, age for starting school was selected to be 60-month for elementary schools since the 2012-

2013 academic year. School attendance was optional for children between 60-66 months of age while it was mandatory for children between 66-72 months to start school (MoNE, 2012). In this new arrangement, 60-month old children started elementary school in the 2012-2013 academic year. The fact that the Ministry of Education has only taken calendar age into consideration has created reason to believe that they have limited concept of school readiness regarding physical, mental and linguistic development while children's emotional and social development and thus actual readiness for school has been overlooked.

Another issue that was overlooked in the Ministry of Education's implementation is whether the classroom teachers have sufficient knowledge and skills related to 60-month old children's education. While preschool teachers were trained in 60-month children education, classroom teachers were trained in 72-month and older children's education in their pre-service training process. It can be said that entrusting the education of children in the 60-month group to teachers with insufficient training can cause failures in children's education and pose a threat for the future.

Purpose of the Study

This study was conducted to determine the views of teachers related to the school readiness of 60-72 month children for starting first grade.

Research Model

The study is a descriptive study that aims to describe a situation "as is". Interview technique, a most often used qualitative research method, was used to obtain detailed information about school readiness.

Study Group

The study group was comprised of 20 teachers including 10 pre-school teachers and 10 primary school teachers selected by simple random sampling method from preschool and primary school teachers working in Directorate of National Education in Bolu.

Data Collection Tool

Research data were collected at the end of spring term of the 2011-2012 academic year. A semi-structured interview form which was prepared by the researchers was used to determine the views of the teachers about children between the ages of 60-72 months starting school. To ensure internal validity, the interview form was examined by four specialists (experts in the fields of preschool education, classroom education, Turkish education and assessment and evaluation) in relation to the suitability of subject and intelligibility (especially examined by the Turkish education specialists) and then the final form was generated according to the specialists' views. The final form was applied to three pre-school teachers and three classroom teachers in order to control the intelligibility of the form. Two specialists examined the answers of the teachers to make sure that the answers of the teachers sufficiently explored the situation and whether the questions reflected the answers.

Thus internal consistency, which can be expressed as "the decision making process pertaining to whether the researcher can or cannot really measure the data he or she wants to measure with this tool or method" (Yıldırım and Şimşek, 2005) was attained. Once it was decided that the form was internally consistent, the data collection process

began. During the research, teachers were asked a total of eleven questions; five related to personal information and six about 60-72 month old children starting school and the difficulties related to the criteria to decide school readiness. During face-to-face interviews conducted by the researchers, the data were recorded in writing. Teachers' names were coded rather than using their actual names. The classroom teachers' views were expressed by C1, C2,...C10; pre-school teachers' views were expressed by PS1,PS2....PS10.

Data Analysis

Data were analyzed with content analysis. Coding of the interviews and transcripts were prepared and examined separately by each researcher and the necessary arrangements were made. Analysis focused on whether or not there were differences between the groups. Direct quotes were used in the study. In order to ensure the reliability of the study, the reliability coefficient suggested by Miles and Hubberman (1994) was used [$R(\text{reliability}) = \frac{N_a (\text{agreement})}{N_a (\text{agreement}) + N_d (\text{disagreement})}$]. Average reliability of the research tool was calculated to be 94%. According to Miles and Hubberman (1994); reliability calculations higher than 70% percent point to a reliable study. Thus the study is considered reliable.

Findings and Interpretation

- 1) As an answer to the questions "What are the qualities a child must have in order to start school? What should the criteria for school readiness be?" most of the preschool teachers answered that the children must reach maturity in all developmental areas, however two teachers believed that it is sufficient for a child to reach maturity in social-emotional and physical developmental areas.
- 2) In response to the question "What are the developmental qualities of a child between the ages of 60-72 months? Is this age appropriate to start elementary school?" most of the teachers stated that because the child has not reached developmental maturity and is not prepared to start school, this is not an appropriate age to start elementary education.
- 3) To the question "Do you think you have the necessary training to teach 60-72 month old children?" all of the preschool teachers stated that they were sufficiently educated, but classroom teachers said that they were not.
- 4) In response to the question "Do you think should the decision to start sending a 60-66 month old child to school be left to parents?" most of the preschool teachers and all of the classroom teachers stated that it was not appropriate to leave the decision solely to parents.
- 5) To the question "In elementary schools, what are the problems children encounter regarding preparedness?" most of the teachers stated that in the 60-72 month age group the majority of problems were caused by the child not being developmentally prepared for school.
- 6) To the question "In elementary schools, what are the problems children encounter regarding the physical environment?" both preschool and classroom teachers stated that the physical environment was not suitable for the developmental qualities of children in this age group.

Conclusion

A great majority of the teachers who took part in the study stated that when the readiness for school 60-72 month old age group is taken into consideration, the preschool education programs and physical environments are more appropriate for these children. In this light, it can be said that there is general agreement about the fact that starting elementary school without necessary preparation can have negative effects both on the student and the teacher as well as reflecting negatively on the child's future educational life; however there is some disagreement about the concept of school readiness.

Suggestions

- 1) Age should not be the only factor taken into consideration when a child is starting school. Individual differences should be taken into consideration and school admission or readiness tests should be administered to each child as it is done abroad. The child should only start school if he or she is mature enough in all developmental areas.
- 2) Concepts of school readiness, school maturity and the developmental qualities of 60 month old children should be taught in the training programs of educational faculties classroom teaching departments along with proper teaching methods.
- 3) Teachers who will be teaching 60-72 month old children should be trained about starting elementary school and school maturity.
- 4) Physical conditions of schools should be arranged suitably for 60 months old children.